

**PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO
UWZGLĘDNIAJĄCY WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ IM. MARII KONOPNICKIEJ W LIPINACH
NA ROK SZKOLNY 2023/2024**

I. Podstawa prawna

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2024r. poz.737 z późn. zm)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. – o systemie oświaty (t. jedn. Dz. U.z 2019r.)
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. Z 2024r. poz. 986)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. Z 2024r. poz 80)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (D. U. Poz. 2102)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Z 2024r. poz. 50)

II. Wstęp

Wspieranie i przygotowywanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno – zawodowych jest zadaniem statutowym szkoły. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, rozwijany na terenie szkoły, nie jest systemem diagnozującym, lecz systemem doradczym, który stwarza możliwości i pomaga w rozwiązywaniu problemów powiązanych z wyborem kierunku kształcenia, drogi kształcenia i planowaniem kariery zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę, podlegające wewnętrznej ewaluacji. Dla działań tych – zaplanowanych na cały cykl kształcenia – zostają określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy.

Działania Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

III. Cele ogólne Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Celem preorientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacji i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach VI-VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. Cele szczegółowe Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego

Oddziały przedszkolne

Cele szczegółowe:

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych.

Wspieranie rozwoju dziecka w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz odkrywanie własnych zasobów.

Zapoznavanie ze światem zawodów.

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Realizacja powyżej wskazanych treści jest wkomponowana w realizowany na tym etapie edukacyjnym program wychowania przedszkolnego.

Klasy I-III

Cele szczegółowe:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka.

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych.

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

Klasy IV-VI

Cele szczegółowe:

Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień.

Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych.

Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.

Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej.

Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie.

Rozwijanie umiejętności uczenia się.

Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

Klasy VII i VIII

Cele szczegółowe:

Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień.

Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych.

Rozwijanie wiedzy o rynku pracy.

Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych.

Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy.

Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych.

Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej.

Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy.

Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy –pracownika, pracodawcy, współpracownika.

Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją.

Rozwijanie umiejętności uczenia się.

Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej.

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

V. Sposoby realizacji Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- w oddziale przedszkolnym na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- zajęciach w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-III, które wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej i realizowane przez wychowawców klas, nauczycieli, w bieżącej pracy z uczniami.
- w klasach IV- VI_wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu odbywa się w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonej przez nauczycieli i wychowawców – m. in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych.
- w klasach VII- VIII doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane podczas:grupowych
 - zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania 10 godzin obowiązkowo (klasy VII i VIII)
 - w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonej przez nauczycieli i wychowawców, specjalistów, doradcę zawodowego– m. in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli;
 - innych działań związanych z doradztwem zawodowym, np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy, spotkaniach z przedstawicielami różnych zawodów.

VI. Metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności organizację spotkań z rodzicami.

Metody:

Poradnictwo grupowe

prelekcje, wykłady, prezentacje;

dyskusje, pogadanki, warsztaty;

autoprezentacja, przedstawianie swoich osiągnięć np. w formie graficznej (zajęcia realizowane w ramach zajęć przedmiotowych np. artystycznych, informatycznych);

ćwiczenia i gry dydaktyczne;

zajęcia warsztatowe z wykorzystaniem:

- aktywności twórczej uczniów (np. w „Kalamburach”, przedstawianie gestami lub symbolami na rysunkach wymarzonego zawodu, autoprezentacja w ramach imprez klasowych i szkolnych);

- burzy mózgów;
- demonstracji i projekcji multimedialnych m. in. prezentacje zawodów;
- gry grupowych – dotyczących np. wyborów różnych dróg kariery i przewidywania ich konsekwencji;
- kwestionariusze – uczestnicy zajęć wypełniają je samodzielnie, uzyskując informacje zwrotne na własny temat, dotyczą one m. in. zainteresowań zawodowych, stylów uczenia się, dominujących rodzajów inteligencji itp.

Poradnictwo indywidualne - analiza przypadku –ustalenie predyspozycji zawodowych przez doradcę zawodowego i omówienie podczas spotkań indywidualnych z uczniem lub z rodzicem.

Formy adresowane do uczniów:

1. Cykl 10 zajęć warsztatowych z doradcą zawodowym mających na celu poznawanie zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji, temperamentu, osobowości i wiedzy uczniów (rozpoznawanie, projektowanie w klasach VII i VIII).
2. Projekcja filmów o tematyce zawodoznawczej.
3. Gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno - zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o lokalnych firmach i pracodawcach, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół/ w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych.
4. Udostępnianie informacji na stronie szkoły w zakładce ósmoklasisty.
5. Wycieczki do zakładów pracy (poznawanie specyfiki zawodów, środowiska pracy, narzędzi pracy, możliwości zatrudnienia).
6. Organizacja spotkań z rodzicami – przedstawicielami ciekawych zawodów
7. Korelacja doradztwa zawodowego z treściami kształcenia innych przedmiotów – (zagadnienia dotyczące tematu).
8. Zapoznanie uczniów z możliwością wyboru profili kształcenia w szkołach ponadpodstawowych.
9. Spotkania uczniów z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych i przekazanie informacji na temat oferty edukacyjnej tych szkół.
10. Spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców.
11. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
12. Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia.
13. Uczestnictwo uczniów np. w „Dniach otwartych” organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe oraz "Targach edukacyjnych", „Festiwalu Zawodów”
15. Nawiązanie współpracy z instytucjami wspierającymi np. ŁCDNiKP oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach

Formy adresowane do rodziców:

1. Tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły.
2. Zachęcenie rodziców do cyklicznego udziału w spotkaniach ze specjalistami z ŁCDNiKP „Akademia Rodzica” – online platforma Teams
3. Udostępnianie aktualnych informacji edukacyjno – zawodowych
4. Organizacja spotkania dla rodziców- omówienie zasad rekrutacji do szkół ponadpodstawowych

VII . Działania skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli

Działania skierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne; umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno - zawodowego);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno - zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, dziennik elektroniczny Vulcan;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;

Działania skierowane do rodziców

- organizowanie spotkań informacyjno - doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno - zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: stronę www szkoły, dziennik elektroniczny Vulcan);
- włączanie rodziców w działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym (np. poprzez zachęcanie do udziału w cyklicznych spotkaniach realizowanych przez specjalistów z ŁCDNiKP w ramach Akademii Rodzica - online)

Działania skierowane do wychowawców, nauczycieli i specjalistów

- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą
 - umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach dotyczących doradztwa zawodowego
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

VIII. Osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań

W szkole w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej), nauczyciel wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m. in. pedagog, pedagog specjalny, psycholog, doradca zawodowy).

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole, a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno - gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno - gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno - zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- na każdym przedmiocie realizują podstawę programową odnosząc się do doradztwa zawodowego.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;

- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

IX. Podmioty współpracujące ze szkołą w zakresie realizacji doradztwa zawodowego

1. Spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia.
2. Rodzice uczniów (spotkania z rodzicami prezentującymi swój zawód).
3. Szkoły ponadpodstawowe (prezentacja oferty szkół, zasad rekrutacji).
2. Zakłady pracy (poznawanie specyfiki zawodów, środowiska pracy, narzędzi pracy, możliwości zatrudnienia).
3. Współpraca z Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (spotkania z pozaszkolnym doradcą zawodowym, Akademia Rodzica).
5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Koluszkach.

X. Ewaluacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Wewnętrznszkolny System Doradztwa Zawodowego oraz program realizacji są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ.